

ការសិក្សាពីកុមារវ័យ

សុជាត្វំ អាយុ ៧ ឆ្នាំបានចូលរៀនថ្នាក់ដំបូងនៅសាលាបឋម-
 សិក្សាវត្តពោធិមន្ត្រី ដែលនៅជិតភូមិ ។ មួយឆ្នាំបន្ទាប់ សុជាត្វំត្រូវ
 បានអ្នកគ្រូជ្រើសឲ្យឡើងទៅថ្នាក់ទី ១ ហើយលោកគ្រូនាយក និងគ្រូ
 ប្រចាំថ្នាក់ស្រឡាញ់រាប់អានណាស់ ព្រោះខ្ញុំរៀនបានពិន្ទុ ចាត់ទុក
 ថាជាសិស្សឆ្លាតគ្រាន់បើ ប៉ុន្តែបានពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ស្ថានភាពគ្រួសារ
 ធ្វើឲ្យការសិក្សារបស់ខ្ញុំមិនរីកចម្រើនសោះ ។ ខ្ញុំចាំបានថា កាលនោះ
 គ្រួសារសុជាត្វំនៅសល់តែគោមួយក្បាលគត់ លោកឪពុកក៏សម្រេច
 ចិត្តលក់គោនោះ ទៅទិញកូនទាចំនួនប្រាំរយក្បាលមកចិញ្ចឹម តាំងពី
 ពេលនោះមក សុជាត្វំក៏ក្លាយជាមនុស្សសកម្មម្នាក់ក្នុងគ្រួសារ គឺ
 ក្លាយជាអ្នកយូលទា ដោយក្រោកឡើងតាំងពីម៉ោង ៤ ព្រឹកទៅអូស
 កំពឹសនិងកូនត្រីឲ្យទាស៊ី សូម្បីតែខែរងាញ់ថ្នាំមកត្រូវតែធ្វើដែរ លុះ
 ម៉ោងប្រហែល ៧ ព្រឹក ក៏បណ្តើរកូនទាកាត់តាមវាលស្រែឲ្យចាប់
 ចំណី ។ ក្រោយរដូវច្រូតកាត់ សុជាត្វំពុំសូវបានដេកនៅផ្ទះទេ
 លោកឪពុកបានយកទ្រូងទា ទៅធ្វើនៅកន្លែងណាដែលគេទើបតែច្រូត
 រួចដើម្បីខំបណ្តើរទាឲ្យរើសគ្រាប់ស្រូវដែលធ្លាក់ក្នុងស្រែស៊ី ហើយ
 ពេលយប់ត្រូវដេកក្នុងរោងទានោះឯង ឯរោងទាត្រូវផ្លាស់ពីកន្លែង

មួយទៅកន្លែងមួយជាញឹកញាប់..... ម្ល៉ោះហើយការសិក្សារបស់ខ្ញុំ
 កាន់តែធ្លាក់ទៅ ៗ ព្រោះក្នុងមួយឆ្នាំ ៗ ខ្ញុំចូលរៀនបានតែពីរ ឬ បីខែ
 ប៉ុណ្ណោះ គឺពេលចូលកងបានប្រហែលជាងមួយខែ និងមុនឡើងថ្នាក់
 ប្រហែលជាងមួយខែ ប៉ុន្តែដោយឃើញថាសុជាត្វ ថ្វីដ្បិតតែមិនឈ្នះ
 គេក្នុងចំណោមសិស្សពូកែ តែក៏អាចរៀនប្រហាក់ប្រហែលនឹងអ្នក
 មធ្យម ម្ល៉ោះហើយ លោកគ្រូអ្នកគ្រូនៅតែឲ្យខ្ញុំឡើងថ្នាក់រហូត
 ថែមទាំងឲ្យខ្ញុំឡើងផ្ទះពីថ្នាក់ទី៣ ទៅថ្នាក់ទី៥ ដោយមិនបានរៀនថ្នាក់
 ទី ៤ ទេ ។ ការដែលខ្ញុំឈប់ច្រើននៅតែរៀនទាន់គេ ព្រោះពេលយប់
 ខ្ញុំរៀនដោយខ្លួនឯង ត្រង់ណាដែលមិនយល់ខ្ញុំតែងទៅសាកសួរអ្នក
 ជិតខាងដែលគេរៀនបានច្រើន ។ ពេលដែលខ្ញុំមិនបានទៅរៀនអស់
 កាលយូរថ្ងៃ ខ្ញុំតែងតែបានទទួលសំបុត្រពីគ្រូប្រចាំថ្នាក់ ដែល
 សរសេរមកលួងលោមឲ្យខ្ញុំត្រឡប់ទៅរៀនវិញ ជួនកាលសុជាត្វ
 អានសំបុត្រទាំងស្រក់ទឹកភ្នែក ដោយអរគុណលោកគ្រូអ្នកគ្រូណាស់
 ដែលមិនបញ្ឈប់ការសិក្សារបស់ខ្ញុំ ហើយតែងតែលើកទឹកចិត្តជានិច្ច
 តែមិនដឹងឆ្លើយតបទៅវិញដោយរបៀបណា នឹកកម្សត់តែម្នាក់ឯង
 ចង់ទៅរៀនវិញ តែលែមិនកើត ព្រោះគ្មានអ្នកជំនួស ម្យ៉ាងទៀតលោក
 ឪពុកជាប់រវល់ធ្វើនេសាទកម្មនិងកសិកម្ម បងប្រុសត្រូវទៅរៀននៅ

អនុវិទ្យាល័យ ឯបួន ៗ សុទ្ធតែស្រី ។ ដោយសារការរៀនរំលង
 ថ្នាក់ផង ដោយការរលប់ច្រើនពេកផង ទោះបីខ្ញុំរៀនខ្លួនឯង
 យ៉ាងណា ក៏ខ្ញុំដឹងខ្លួនឯងថា ខ្ញុំរៀនមិនទាន់គេទេ កាលនោះខ្ញុំបាន
 ចំណាត់ថ្នាក់លេខ ១៧ ក្នុងចំណោមសិស្សប្រហែល ១៨ នាក់ ។
 លុះចុងឆ្នាំ ខ្ញុំក៏បានចុះឈ្មោះប្រលងចូលអនុវិទ្យាល័យ លទ្ធផលគឺ
 “ឆ្លាត” ។ ក្នុងឆ្នាំនោះដែរ រដ្ឋបានបញ្ជូនលោកឪពុកទៅ ក៥
 ឯអ្នកម្នាយក៏លក់ទាចោល រួចទិញគោវិញ ។ ចាប់ពីពេលនោះមក
 សុជាតិមានពេល វេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសិក្សា ។ ខ្ញុំធ្លាប់សន្យា
 នឹងប្អូនស្រីខ្ញុំថា “បើរៀនមិនបានលេខ ១ នឹងកាត់ម្រាមដៃឲ្យឆ្អែតស៊ី”
 ដូចបំណងមែន ឆមាសទី ១ បានលេខ ២ ឆមាសទី ២ បានលេខ ១
 ពេលទៅប្រលងចូលអនុវិទ្យាល័យក៏ជាប់ទៀត ។ អ្វី ៗ មិនដូច
 បំណងទេ បានម្យ៉ាងខ្វះម្យ៉ាង សុជាតិថ្ងៃជិតតែអាយុ ១៤ ឆ្នាំហើយ
 តែមាឌល្អិតជិតឈឺច្រើន ឆាកកង់ទៅរៀនមិនរួច ព្រោះផ្លូវឆ្ងាយកាត់
 វាលស្រែ រីឯខែទឹកជន់ក៏លំបាកធ្ងន់ ម្ល៉ោះហើយលោកឪពុកអ្នកម្នាយ
 បានឲ្យខ្ញុំទៅស្នាក់នៅ ជាមួយអ៊ុំស្រីជីដូនមួយឈ្មោះ អៀង សុផល
 ហៅ អ៊ាប នៅភូមិ អង្កាញ់ ដែលមានទីតាំងមិនឆ្ងាយប៉ុន្មាន
 ពីសាលាអនុវិទ្យាល័យជួនខ្ពស់ ។ ខ្ញុំស្នាក់នៅទីនោះប្រហែល

ពីបីទៅបួនខែ ដល់រដូវសម្រកក៏លាអុំស្រីទៅផ្ទះវិញ ទ្រាំជិះកង់
ទៅរៀនទាំងត្រដាបត្រដួស ។

វិស័យសិល្បៈ

អំណោយពីធម្មជាតិ សុជាត្វមានសម្លេងពីរោះគ្រាន់បើដែរ
អាចច្រៀងបំពេញចាស់ ។ ក្នុងភូមិឲ្យត្រជាក់ចិត្តបាន ប៉ុន្តែការនេះ
ទាល់តែមានរង្វាន់ទើបច្រៀង មិនចេះតែច្រៀងឲ្យស្តាប់ដោយទេ ។
ឬច្រៀងរឡូរឡោដើម្បីសប្បាយឡើយ ។ សុជាត្វចេះច្រៀងតាំងពី
មិនទាន់ចេះស្លៀកខោម៉ែ៖ ក្រោយមកខ្ញុំរៀនច្រៀងតាមលោក កែវ
សាវ៉ាត់ អ្នកស្រុកស្តាប់ហើយពោលសរសើរថា ដូច កែវ សាវ៉ាត់
បេះបិទ តាំងពីពេលនោះមក អ្នកស្រុកហៅសុជាត្វថា សាវ៉ាត់ក្មេង
ហើយក្លាយជាអ្នកចម្រៀងប្រចាំសាលាតាំងពីបឋមសិក្សាមកម៉្លេះ ។
ក្រៅពីច្រៀង ខ្ញុំអាចហ្មត់បានគ្រប់បទ ហើយការហ្មត់ទៀតសោត
ខ្ញុំហ្មត់មិនឲ្យដាច់សម្លេងទេ គឺហ្មត់ទាល់តែចប់បទមួយ ។ ទើបឈប់
ដោយប្រើទាំងខ្យល់ចេញនិងខ្យល់ចូល អ្នកស្រុកស្តាប់ទៅ ឮ
ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនដកដង្ហើមអីចឹង លើសពីនេះ ខ្ញុំអាចហ្មត់ធ្វើជា
សម្លេងខ្យល់បាន ព្រោះហេតុនោះ ចាស់ ។ ហៅខ្ញុំថា កុមារខ្យល់ទិព្វ ។